

12053 - Hidayet Allah'ın Elindedir

Soru

“Sen, istediğini hidayete erdiremezsin” ve “Şüphesiz ki *sen*, dosdoğru *yola iletirsin*” ayetlerini birlikte nasıl anlamalıyız?

Detaylı cevap

Yüce Allah, insanı yaratmış ve kendisine akıl ihsan etmiştir. İnsan için vahiy indirmiş ve kendisini doğru yola iletecek peygamberler göndermiştir. Onu hak yoluna çağırmış ve batıl yollarından sakındırmıştır. Daha sonra dilediğini seçmesi için onu serbest bırakmıştır. “De ki: “Gerçek Rabbinizdendir.” Dileyen inansın, dileyen inkar etsin.”

(Kehf/29)

Yüce Allah, insanlara hakkı açıklamak için peygamberi Muhammed'i görevlendirmiştir. Böylece her kim itaat ederse kendisine fayda sağlar ve her kim isyan ederse kendine zarar vermiş olur. Yüce Allah şöyle dedi: “De ki: “Ey insanlar, size Rabbinizden gerçek (Kur'an) gelmiştir. Artık kim doğru yola girerse, ancak kendisi için girer. Kim de saparsa ancak kendi aleyhine sapar. Ben sizden sorumlu değilim.” (Yunus/108)

İslam, fitrat ve akıl dinidir. Yüce Allah hakkı batıldan ayırmış ve her iyi olanı emretmiş ve her türlü kötülükten alıkoymuştur. Güzel ve hoş rızıkları helal kıldığı gibi çirkin ve kötü şeyleri haram kılmıştır. Dinde zorlama yoktur, çünkü yarar ve zarar insanlara ulaşır Allah'a değil. Yüce Allah şöyle dedi: “Dinde zorlama yoktur. Çünkü doğruluk, sapıklıktan ayırd edilmiştir. Artık her kim tâğutu inkar edip, Allah'a inanırsa, sağlam bir kulpa yapışmıştır ki, o hiçbir zaman kopmaz. Allah, her şeyi işitir ve bilir.” (Bakara/256)

“Kim iyi bir iş yaparsa kendi lehinedir. Kim de kötülük yaparsa kendi aleyhinedir. Rabbin, kullara (zerre kadar) zulmedici değildir.” (Fussilet 46)

Hidayet Allah'ın elindedir. Şayet Allah dileseydi tüm insanları hidayete erdirirdi. Allah katında gökte ve Yerde zor bir şey yoktur. Allah'ın izni olmadan onun mülkünde ancak

istediği olur.

“De ki: 'En 'üstün ve apaçık' delil Allah'ındır. Eğer O dileseydi elbette tümünüzü hidayete yöneltip-iletirdi.” (Enam 149)

Fakat Allah'ın hikmeti gereği bizi seçme hakkına sahip olarak yaratmış ve bize hidayeti göstermiştir. Her kim itaat ederse cennete girer ve her kim isyan ederse cehenneme girecektir. Yüce Allah şöyle dedi: “Rabbinizden size gerçekleri gösteren deliller geldi. Artık kim gözünü açar hakkı idrak ederse kendi yararına, kim de (hakkın karşısında) körlük ederse kendi zararınadır. Ben başınızda bekçi değilim.”

Hidayet peygamberin elinde değil bilakis peygamberin veya müslümanların görevi, hidayeti göstermek ve açıklamaktır. Ve hiç bir zorlama yetkisine sahip değiller. Zira yüce Allah peygamberine şöyle demiştir: “Eğer Rabbin dileseydi, yeryüzünde bulunanların hepsi elbette topyekûn iman ederlerdi. Böyle iken sen mi mü'min olsunlar diye, insanları zorlayacaksın?” (Yunus/99)

“Peygambere düşen apaçık tebliğden başka bir şey değildir.” (Ankebut/18)

Yüce Allah dilediğini hidayete erdirir, dilediğini saptırır. Yüce Allah itaat edeni hidayete erdireceğini şöyle belirtmiştir: “Hidayete erenlere gelince, Allah onların hidayetini artırır. Onların Allah'a karşı gelmekten sakınmalarını sağlar.” (Muhammed/17)

Her kim Allah'a isyan edip ondan yüz çevirirse Allah onu hidayete erdirmez. (Zümer/3)

Allah her şeyi bilendir. Olanı ve olacağını bilir. Müminleri ve kafirleri ve ne yapacaklarını önceden bilmıştır. Kimin cennete ve kimin cehenneme gideceğini Levhi el Mehfuz'da bunu yazmıştır. “Biz ise, her şeyi bir kitapta (Levh-i Mahfuz'da) tamamiyle sayıp tespit ettik.” (Nebe/29)

Yüce Allah insanı seçme hakkına sahip olarak yaratmış, iman veya küfrü seçme kabiliyetini vermiştir. “Şüphesiz biz onu (ömür boyu yürüyeceği) yola koyduk. O bu yolu ya şükrederek ya da nankörlük ederek kat eder.” (İnsan/3)

İnsan akıl çerçevesinde seçme yeteneğine sahip olur. Şayet doğru ve yanlış ayırt edebilecek akıl bulunmazsa bu durumda insandan yükümlülük kalkar. Bu nedenle şeriat; Aklı yerine gelinceye kadar deliden, ergenlik çağına girinceye kadar çocuktan, uykusundan uyanıncaya kadar uykuda olan kişiden sorumluluğu kaldırmıştır.

Nefsin her yaptığı bir eylemin sonucunda sevap ve ceza karşılığı mevcuttur. İtaat ederse cennet karşılığı mevcuttur. “Onu arındırıp-temizleyen gerçekten felah bulmuştur.” (Şems/9)

Allah’ın emirlerine karşı gelirse cehenneme girer. “Ve onu (isyanla, günahla) örtüp-saran da elbette yıkıma uğramıştır.” (Şems/10)

Her hangi bir yola girmek hesapla son bulur. Böylece iman ve küfür, itaat veya isyan tamamen kulun isteğiyle olup Allah bunun karşılığını belirtmiştir. “Kim salih bir amelde bulunursa, kendi lehinedir, kim de kötülük ederse, o da kendi aleyhinedir. Senin Rabbin, kullara zulmedici değildir.” (Fussilet/46)

Her kim Allah’ı ve Peygamberini sever, dünya ve ahiret mutluluğunu dilerse; İslam’a girer. Her kim bundan yüz çevirir ve dünyayı tercih eder ve Müslüman olmazsa sonu cehennemdir. Sonuç olarak yarar da, zarar da insana döner. Ona hiç bir zorlama yoktur. Yüce Allah şöyle buyurdu: “Bu sadece bir öğüttür; dileyen, Rabbine giden yolu tutar.” (İnsan/29)

En iyisini Allah bilir.